

K-Sekretariatet

Medlemmene i kontrollutvalget i Bæ kommune
Ordføreren
KomRev NORD v/oppdragsansvarlig revisor
KomRev NORD v/oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Deres ref.:
Vår ref.: 7/20/430.5.1/BHC

Saksbeh.: Tage Karlsen
E-postadr.: tage@k-sek.no

Telefon: 480 38383
Dato: 2.6.2020

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET I BØ KOMMUNE

I henhold til møteplanen innkalles det herved til møte i utvalget.

Møtested: Rådhuset, kommunestyresalen
Møtedato: Tirsdag 9.6.2020
Tid: Kl. 12.00

./ Vedlagt følger sakliste og saksdokumenter.

Av hensyn til innkalling av varamedlemmer ber vi om at eventuelle forfall meldes til K-Sekretariatet i god tid før møtet.

Som gyldig forfall regnes tjenestereiser, spesielle arbeidsforhold, sykdom og vektige velferdsgrunner.

Enkelte saker kan bli ført for lukkede dører, jf. kommunelovens § 11-5. Det vises til saklisten for nærmere informasjon.

Innledningsvis blir det gjennomført en opplærings-/innføringsdel som ble utsatt fra møtet 13.11.2019. Denne har en varighet på ca. 2 timer.

Med vennlig hilsen

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Kopi: Varamedlemmer (NB! møter kun ved særskilt innkalling)
Rådmannen

Postadresse: K-Sekretariatet IKS Postboks 6600 9296 TROMSØ	Hovedkontor: Fylkeshuset Strandvn. 13, TROMSØ Tlf. 77 78 80 43	Avdelingskontor: Postmottak 9479 HARSTAD Tlf. 77 02 61 66	Avdelingskontor: Ringveien 1 9300 FINNSNES Tlf. 95 10 42 51	Avdelingskontor: Rådhuset 8305 SVOLVÆR Tlf. 95 10 90 02	Organisasjonsnr: 988 064 920 www.k-sek.no
--	--	---	---	---	--

SAKLISTE

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune
Møtedato: 9.6.2020
Tid: kl. 12.15
Møtested: Rådhuset, kommunestyresalen

Saknr	Tittel
-------	--------

1/20	Referatsaker	s. 1
2/20	Forvaltningsrevisjonsrapport «Investeringsprosjektet Kai Hovden»	s. 11
3/20	Rapportering fra revisor – årsregnskapet 2019 – Bø kommune	s. 15
4/20	Revisjonsbrev nr. 19 – årsregnskap nr. 19	s. 18
5/20	Kontrollutvalgets uttalelse om Bø kommunes årsregnskap for 2019	s. 21
6/20	Kontrollutvalgets årsplan med møteplan for 2020	s. 31
7/20	Kontrollutvalgets årsrapport for 2019	s. 34
8/20	Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll – drøfting og innspill til mulige prosjekter	s. 42
9/20	Eventuelt	

Møtet begynner med innføring/opplæring, ca.to timers varighet (utsatt fra møte 13.11.2019)

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 1/2020	Møtedato: 9.6.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

REFERATSAKER

Innstilling til v e d t a k:

Saken tas til orientering.

Saken gjelder:

1. Protokoll fra kontrollutvalgets møte 13.11.2019
2. Representantskapsmøte KomRev NORD IKS
3. Valg av medlemmer og varamedlemmer til styret – KomRev NORD IKS
4. Representantskapsmøte – K-Sekretariatet IKS
5. Kontrollutvalgsseminar – K-Sekretariatet

Vedlegg:

1. Protokoll fra kontrollutvalgets møte 13.11.2019
2. Brev av 19.2.2020 fra KomRev NORD
3. Brev av 25.2.2020 fra KomRev NORD

Saksutredning:

Pkt. 1: Det vises til vedlegget.

Pkt. 2 og 3: Representantskapsmøtet for KomRev NORD IKS er utsatt til september 2020 p.g.a. koronapandemien.

Pkt. 4: Representantskapsmøtet for K-Sekretariatet IKS er utsatt til høsten 2020 p.g.a. koronapandemien.

Pkt. 5: K-Sekretariatets seminar for kontrollutvalgsmedlemmer som skulle vært avholdt i mars og april i år ble avlyst p.g.a. koronapandemien. Dersom det er mulig vil seminaret bli avholdt i løpet av høsten 2020.

Harstad, 15.4.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget

Møtested: Rådhuset, kommunestyresalen
Møtedato: 13.11.2019
Varighet: 12.00 – 14.00

Møteleder: Rolf Hugo Eriksen
Sekretær: Tage Karlsen

Faste medlemmer

1. Rolf Hugo Eriksen (leder) (SV)
2. Anne- Lise J. Kvalmo (H)
3. Torgeir Godvik (Sp)
4. Atle Olsen (nestleder) (Frp)
5. Synnøve Solsem Olsen (H)

Varamedlemmer

1. Randi Hanssen (Sp)
2. Stein Bismo (Ap)
3. Ottar Kristoffersen (Sp)
4. Magne Johnsen (SV)
5. Bente Lockert (H)
6. Maria Overholt Aronsen (Sp)
7. Ida Marie Jensen (Ap)

Fra utvalget møtte:

Rolf Hugo Eriksen (leder) (SV)
Anne- Lise J. Kvalmo (H)
Atle Olsen (nestleder) (Frp)
Synnøve Solsem Olsen (H)
Randi Hanssen (vara)

Fra politisk ledelse møtte:

Ikke møtt:

Torgeir Godvik (meldt forfall)

Fra administrasjonen møtte:

Fra KomRev NORD IKS møte:

Revisor Helga Mæhlum Arntzen

Fra K-Sekretariatet IKS møte:

seniorrådgiver Tage Karlsen

Merknader til innkalling og sakliste:**Valgt til å underskrive protokollen:**

Rolf Hugo Eriksen og Anne Lise Kvalmo

Behandlede saker:**SAKSLISTE**

Sak nr.	Tittel
12/19	Referatsaker
13/19	Budsjett for kontroll og tilsyn 2020 - Bø kommune
14/19	Oppdragsansvarlig revisors uavhengighetsvurdering
15/19	Revisjonsberetning – beboerregnskaper 2018 – Bøheimen bo- og behandlingssenter
16/19	Rapportering fra revisor – revisjonsstrategi 2020 – Bø kommune
17/19	Eventuelt

Sak 12/19
REFERATSAKER

Saken gjelder:

1. Protokoll fra kontrollutvalgets møte 22.5.2019
2. Revisjonshonorar 2019
3. Notat ad forvaltningsrevisjonsprosjekt «kai Hovden»

Innstilling:

Saken tas til orientering.

Behandling:

Pkt. 3 ble tilføyd i møtet.

Det ble fattet enstemmig vedtak i samsvar med innstillingen.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

Sak 13/19
BUDSJETT FOR KONTROLL OG TILSYN 2020 – BØ KOMMUNE

Innstilling:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2020 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr. 910 000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Behandling:

Det ble fattet enstemmig vedtak i samsvar med innstillingen.

Vedtak:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2020 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr. 910 000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.

2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Sak 14/19

OPPDRAKSANSVARLIG REVISORS UAVHENGIGHETSVURDERING – BØ KOMMUNE

Innstilling:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisors uavhengighetsvurdering til orientering.

Behandling:

Det ble fattet enstemmig vedtak i samsvar med innstillingen.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisors uavhengighetsvurdering til orientering.

Sak 15/19

REVISJON AV BEBOERREGNSKAP FOR 2018 – BØHEIMEN BO- Og BEHANDLINGSSENTER

Innstilling:

Kontrollutvalget tar revisjonsberetning for beboerregnskapene ved Bøheimen bo- og behandlingssenter for 2018 til orientering.

Behandling:

Det ble fattet enstemmig vedtak i samsvar med innstillingen.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar revisjonsberetning for beboerregnskapene ved Bøheimen bo- og behandlingssenter for 2018 til orientering.

Sak 16/19

RAPPORTERING FRA REVISOR - REVISJONSSTRATEGI 2019 – BØ KOMMUNE

Innstilling:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Behandling:

Revisor Helga Mæhlum Arntzen rapporterte.

Det ble fattet enstemmig vedtak i samsvar med innstillingen.

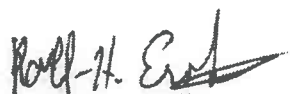
Vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Sak 17/19

EVENTUELT

Ingen saker meldt.

Rolf Hugo Eriksen
kontrollutvalgsleder

Anne Lise Kvalmo
medlem

Medlemmer av representantskapet

INFORMASJON OM MØTE I REPRESENTANTSKAPET TIL KOMREV NORD IKS

Det informeres om at representantskapsmøte i KomRev NORD IKS vil bli avholdt på følgende sted og dato:

Mandag 27. april 2020 kl. 11.00

Møtested: Scandic Ishavshotel, Tromsø

Vi gjør oppmerksom på at sakspapirene vil bli sendt ut ca. 4 uker før møtet avholdes.

Skriftlig påmelding til møtet sendes:

- KomRev NORD, Sjøgata 3, 9405 HARSTAD eller
- e-post: post@komrevnord.no

Tromsø, 19. februar 2020

Leder representantskapet

Frid Einarsson Fossbakk

Kopi:

Deltakerkommunene v/ordførere

Kontrollutvalgene ved sekretariatene

Påmelding til representantskapsmøte i KomRev NORD IKS

Jeg melder meg på til å delta i representantskapsmøte

Mandag 27. april 2020 kl. 11.00.

Møtested: Scandic Ishavshotel, Tromsø

For _____ kommune

Dato:

Underskrift

E-post (bruk blokkbokstaver)

Telefonnummer (mobil)

Eierkommuner i KomRev NORD IKS v/ordføreren
Representantskapets medlemmer

Deres ref:

Vår ref:
158/20-LAH

Saksbehandler:
lah@komrevnord.no

Telefon:
77 60 05 07

Dato:
25.02.2020

VALG AV MEDLEMMER OG VARAMEDLEMMER TIL STYRET I KOMREV NORD

I gjeldende selskapsavtale – sist revidert pr 1.1.2017, § 9 om valg av styre, er det bestemt følgende:

Styret i selskapet består av 6 medlemmer med varamedlemmer. 5 styremedlemmer og 3 varamedlemmer i rekkefølge velges av representantskapet. Ett styremedlem og en observatør med varamedlemmer, velges av og blant de ansatte, jf. lov om interkommunale selskaper § 10 åttende ledd.

Etter valg på representantskapsmøtet i 2019 består styret av følgende:

Styreleder Ivar Råstad, Harstad kommune	2018-2020
Nestleder Sølvi Jensen, Lyngen kommune	2019-2021
Styremedlem Espen Lundbakk Andreassen, Sortland kommune	2018-2020
Styremedlem Jorhill Andreassen, Senja kommune	2018-2020
Styremedlem Bjørn-Gunnar Jørgensen, Tromsø kommune	2019-2021

Varamedlemmer til styret for perioden 2019-2020:

1. Paul Rosenmeyer, Narvik kommune
2. Åsne Høgetveit, Tromsø kommune
3. Robert Nilsen, Lødingen kommune

Følgende er på valg i 2019:

Styremedlemmer:

Styreleder Ivar Råstad, Harstad kommune	2018-2020
Styremedlem Espen Lundbakk Andreassen, Sortland kommune	2018-2020
Styremedlem Jorhill Andreassen, Lenvik kommune	2018-2020

Varamedlemmer til styret:

Paul Rosenmeyer, Narvik kommune	2019 – 2020
Åsne Høgetveit, Tromsø kommune	2019 – 2020
Robert Nilsen, Lødingen kommune	2019 – 2020

I Lov om interkommunale selskaper § 10 er det bestemt at styremedlemmene velges for to år med mindre annet er avtalt. Valgperioden kan ikke settes lenger enn til fire år.

Selskapslovgivningen forutsetter at det skal være lik kjønnskvalitering blant de medlemmer og varamedlemmer som representantskapet velger. Dette betyr at det må velges minst to fra hvert kjønn til henholdsvis medlemmer og varamedlemmer til styret.

Representantskapets møte i 2007 drøftet prinsipper for valg av styre i KomRev NORD IKS og fattet følgende vedtak:

” Representantskapet legger til grunn at ordførere/varaordførere ikke skal velges til styreverv i selskapet.

Ved sammensetning av styret skal det tas geografiske hensyn”.

Valgkomiteens medlemmer er:

Frid E. Fossbakk, representantskapets leder
Halvar Hansen, representantskapets nestleder
Louis Edvardsen, valgt av representantskapet

Vi anmoder om at den enkelte kommune/region kommer med forslag til medlemmer og varamedlemmer til styret. Forslagene bør ha en representant fra hvert kjønn slik at komiteen kan gi et samlet forslag som ligger innenfor selskapslovgivningens rammer. Forslag kan mottas fra kommunens politiske ledelse, valgmennd, formannskap og eller kommunestyret dersom tiden tillater det.

Representantskapsmøte avholdes i Tromsø mandag den 27. april 2020, kl. 11.00.

Forslag sendes **innen 20. mars 2020** til KomRev NORD IKS, Sjøgata 3, 9405 Harstad eller på e-post til post@komrevnord.no.

Mvh

Lars-André Hanssen
Administrerende direktør

Kopi:
Kontrollutvalgene ved sekretariatene

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 2/2020	Møtedato: 9.6.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «INVESTERINGSPROSJEKTET KAI HOVDEN»

Innstilling til v e d t a k:

1. Kontrollutvalget tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Investeringsprosjektet Kai Hovden til orientering.
2. Kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret, med følgende innstilling til vedtak:
 1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Investeringsprosjektet Kai Hovden til orientering.
 2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapportens kapittel 9.
 3. Rådmannen rapporterer om oppfølgingen av vedtakets pkt. 2 til kontrollutvalget innen 30.8.2020.

Saken gjelder:

Vedlegg:

Rapport «Investeringsprosjektet Kai Hovden», KomRev NORD, 5.3.2020

Saksutredning:

1. Bakgrunn/innledning

Kommunestyret fattet følgende vedtak i sak 15/18:

1. *Saken oversendes kontrollutvalget for undersøkelser som tar utgangspunkt i rådmannens saksutredning og belyser samspillet mellom alle parter i prosjektet.*
2. *Sak vedrørende undersøkelser med eventuelle tilrådinger oversendes kommunestyret.*

Etter avklaring av ressurstilgang for gjennomføring av undersøkelse fattet kontrollutvalget følgende vedtak i møte 6.6.2018 (sak 24/18):

«Kontrollutvalget ber KomRev NORD utarbeide forslag til projektskisse for forvaltningsrevisjonsprosjekt vedrørende investeringsprosjekt kai Hovden med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak i sak 15/18.

Følgende hovedproblemstillinger bes vurdert lagt til grunn for projektskissen:

- 1. Fikk kommunestyret fremlagt et forsvarlig beslutningsgrunnlag for vedtak om utbygging av kai Hovden. Har politisk nivå vært holdt forsvarlig orientert om utviklingen i saken.*
- 2. Har kommunen gjennomført investeringsprosjekt kai Hovden i tråd med krav til og anbefalinger om prosjektstyring og oppfølging.»*

2. Revisors konklusjon

Rapport fra prosjektet forelå 5.3.2020 (vedlegg).

I rapporten fremkommer revisors konklusjon:

«Revisors konklusjon på problemstilling 1 er at beslutningsgrunnlaget som kommunestyret fikk fremlagt for vedtak om utbygging av Kai Hovden var mangelfullt og ikke forsvarlig.

3. Revisors vurderinger

Det gjengis fra rapporten:

Revisors vurderinger, som ovennevnte konklusjon bygger på, er at administrasjonen i Bø kommune:

- Ikke har oppfylt revisjonskriteriet om at de bør ha fremlagt for kommunestyret drøftelser av behov og mål samt drøftinger av ulike konsept/alternativer for å oppfylle prosjektets mål*
- Har oppfylt revisjonskriteriet om at de bør ha fremlagt for kommunestyre kostnadsramme for prosjektet. Etter revisors vurdering var imidlertid ikke kostnadsrammen basert på realistiske anslag. Bakgrunnen er at usikkerhetsmomenter som fundamenteringsløsning og grunnforhold ikke var tatt høyde for i kostnadsrammen, og heller ikke utforutsette forhold. Revisor vurderer derfor at usikkerhet i kostnadsrammen ikke var synliggjort.*
- Ikke har oppfylt revisjonskriteriet om at de bør ha fremlagt for kommunestyret drøftelser av hvilke økonomiske konsekvenser prosjektet vil ha for kommunen.*
- Har oppfylt revisjonskriteriet om at de skal ha fremlagt forprosjekt for styringsgruppen. Revisor anser i denne sammenhengen at formannskapet må kunne sies å ha hatt funksjon som styringsgruppe, selv om revisor ikke finner at det formelt ble oppnevnt styringsgruppe for investeringsprosjektet.*
- Har delvis oppfylt revisjonskriteriet om at beskrivelsene av prosjektet (forprosjektet) Hadde innhold som anbefalt. Vi finner at tegninger, finansieringsplan og fremdriftsplan var presentert, men at budsjett, valg av entrepriseform og prosjektorganisasjonen ikke fremgikk av prosjektbeskrivelsen.*
- Ikke har oppfylt revisjonskriteriet om at forprosjekt bør være kvalitetssikret.*

Revisors konklusjon på problemstilling 2 er at kommunen i liten grad har gjennomført investeringsprosjektet Kai Hovden i tråd med krav til og anbefalinger om prosjektstyring og – oppfølging.

Revisors vurderinger som denne konklusjonen bygger på, er at Bø kommune:

- *Ikke har oppfylt revisjonskriteriet om at de bør ha modell for prosjektstyring av investeringsprosjekter.*
- *Delvis har oppfylt revisjonskriteriet om at de bør ha etablert en prosjektorganisasjon bestående av styringsgruppe, prosjektleder og byggeleder. Kommunen har egen rutine om opprettelse av styringsgruppe, men revisor finner ikke at styringsgruppe formelt ble opprettet.*
- *Har oppfylt revisjonskriteriet om at de som prosjekteier bør ha etablert rapporteringsrutiner for å sikre fortløpende rapporteringer om økonomi og status til administrasjonen.*
- *Delvis har oppfylt revisjonskriteriet om at rådmann skal ha rapportert om utviklingen i investeringsprosjektet til politikerne, og at rapporteringen minst bør inneholde påløpte utgifter, kostnadsramme samt eventuelle endringer i prognosene. Vurderingene er gjort på bakgrunn av at det mangler i innhold og struktur i rapporteringene. Revisor er videre av den oppfatning at usikkerheten knyttet til kostnadsrammen kunne vært kommunisert tydeligere til politisk nivå på et tidligere tidspunkt.*
- *Delvis har oppfylt revisjonskriteriet om å ha rapportert til kommunestyret ved avvik i forhold til vedtatt eller regulert årsbudsjett for investeringer og fremlagt for politikerne eventuelle endringer i kostnadsrammen. Revisor ser ikke at administrasjonen på et tidligere tidspunkt kunne rapportert til politikerne om de faktiske kostnadene i prosjektet. Dette gjorde administrasjonen da de selv fikk denne oversikten. Imidlertid skulle administrasjonen etter revisors oppfatning på et tidligere tidspunkt kommunisert til politisk nivå usikkerheten knyttet til kostnadsrammen. Vi har i vurderingen også vektlagt at det er mangler i innhold og struktur i rapporteringene som er gjort til politisk nivå.»*

Sekretariatet finner grunn til å påpeke at revisor har funnet at styringsgruppe ikke ble formelt opprettet til tross for at kommunen har egen rutine om opprettelse av styringsgruppe.

For nærmere redegjørelse for de enkelte funn vises til rapporten.

4. Revisors anbefalinger

Revisors funn har munnet ut i følgende anbefalinger, som er inntatt i rapportens kapittel 9:

«På bakgrunn av funn, vurderinger og konklusjoner anbefaler vi Bø kommune å treffe tiltak for å sikre at fremtidige investerings- og utbyggingsprosjekter som fremlegges kommunestyret for behandling er forsvarlig utredet, samt at de gjennomføres i tråd med krav til og anbefalinger om prosjektstyring og -oppfølging.»

5. Sekretariatets vurderinger

Sekretariatet vurderer at innretningen av undersøkelsen synes hensiktsmessig for å belyse de problemstillinger kommunestyret har bedt om å få undersøkt. Sekretariatet vurderer videre at den fremlagte rapporten er grundig og har ingen innvendinger mot de vurderinger og konklusjoner som er trukket.

Harstad, 13.3.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 2/2020	Møtedato: 9.6.2020	Saksbehandler: Inger Johansen
---	------------------------------	------------------------------	---

RAPPORTERING FRA REVISOR – ÅRSREGNSKAPET 2019 – BØ KOMMUNE

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Saken gjelder:

Kontrollutvalgets plikt til å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

B: Utrykte vedlegg: Veileder: Kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor, utgitt av Forum for Kontroll og Tilsyn 2019

Saksutredning:

1. BAKGRUNNEN FOR SAKEN OG KONTROLLUTVALGETS ANSVAR

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir «revidert på en betryggende måte», jf. kommunelovens § 23-2 bokstav a. I kontrollutvalgskonferansen § 3 (Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon) sies det bl.a. at:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
- regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruks og avtaler med revisor

Plikten som pålegges kontrollutvalget gjelder også for kommunale foretak.

2. REVISORS ANSVAR OG OPPGAVER

Revisors ansvar og oppgaver er beskrevet i lovens § 24-2, hvor revisor bl.a. ansvar for å «planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk».

Det er i loven vist til «god kommunal revisjonsskikk», som er en rettslig standard. I rettslige standarder henvises det ikke til absolutte kriterier, men lovens innhold defineres til å være det som samfunnet som helhet eller enkelte grupper i samfunnet til enhver tid mener bør gjelde.

For å gi standarden *god kommunal revisjonsskikk* et nærmere innhold, er det utarbeidet internasjonale revisjonsstandarder (ISA-ene), som har noen tilleggsvurderinger som er spesifikke for enheter i offentlig sektor.

Etter ISA 300 – *Planlegging av revisjon av et regnskap*, skal revisor utarbeide en overordnet revisjonsstrategi som beskriver revisjonens omfang og angrepsmåte, tidspunkt og styring av oppdraget. Utover revisjonsstrategien utarbeider revisor en mer detaljert plan for å håndtere de forskjellige forholdene som er identifisert i revisjonsstrategien. Den overordnede revisjonsstrategien og revisjonsplanen oppdateres og endres ved behov etter hvert som revisjonen utføres. På bakgrunn av revisjonshandlingene konkluderer revisor for å kunne gi uttrykk for en mening om årsregnskapet, og som kommer til uttrykk i revisjonsberetningen.

Ved utarbeidelsen av revisjonsberetningen gjelder revisjonsstandardene (ISA'ene): ISA 700 – *Konklusjon og rapportering om regnskaper*, ISA 701 – *Omtale av sentrale forhold ved revisjonen i den uavhengige revisors beretning*, ISA 705 – *Modifikasjoner i konklusjonen i den uavhengige beretning* og ISA 706 – *Presiseringavsnitt og avsnitt om «andre forhold» i den uavhengige revisors beretning*.

3. REVISORS RAPPORTERING – KONTROLLUTVALGETS «PÅSE-ANSVAR» OVERFOR REGNSKAPSREVISOR

Kontrollutvalget er i tidligere møter holdt løpende orientert om revisjonsarbeidet i forbindelse med kommunens årsregnskap for 2019.

Utvalget har i tidligere møte fått utdelt Forum for Kontroll og Tilsyns veileder for kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor. I veilederen presenteres forhold og momenter som kontrollutvalget kan vurdere i forbindelse med påse-ansvaret. Veilederen presenterer påse-ansvaret i tre faser, der «holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet» er den ene fasen. Rapporteringen fra revisor i innværende møte gjelder årsoppgjør fasen, og her beskrives følgende:

Orientering fra årsoppgjør fasen

Revisjonsberetning, årsoppgjørnotat og eventuelt nummerert brev. Kontrollutvalget ber om:

- a. *orientering om resultatet fra revisjonsarbeidet. Revisor bør gjøre rede for: kontroll av regnskapsposter med skjønn/estimat og resultatene av disse, og vesentlige periodiseringer*

- b. revisors vurdering av kvaliteten av regnskapsprosessen/økonomiforvaltningen og av regnskaps- og rapporteringsprosessen*
- c. revisors vurdering av årsregnskapet og årsberetningen, jf. kommunelovens § 14-6, inkludert opplysninger og presentasjon av notene i regnskapet*
- d. revisors redegjørelse for feil i regnskapet som ikke er korrigerte og begrunnelsen for at feilene ikke er rettet*

Det kan nevnes at kommunens årsregnskap for 2019 avlegges etter «gammel» kommunelov med tilhørende forskrifter.ⁱ

Revisjonsberetningen er avlagt 29. mai og behandles i dette møtet i forbindelse med utvalgets uttalelse til regnskapet. Revisjonsberetningen for Bø kommunes årsregnskap for 2019 er en beretning med forbehold om årsregnskapet i revisjonsberetningens del 1, og opplysning om et annet forhold i beretningens del 2.

Forbeholdet omhandler feil i årsregnskapet, og som ikke er rettet opp. Feilene er av betydelig størrelse for regnskapsresultatet, og innebærer at det regnskapsmessige resultatet/merforbruket skulle vært kr 3.651.002 og ikke kr 1.693.002 som det avlagte regnskapet viser.

Avslutningsvis under andre forhold presiseres at årsregnskapet og årsberetningen ikke er avlagt innen lovens frister.

De omtalte forholdene i revisjonsberetningen er tatt opp i revisjonsbrev nr. 19, og behandles som egen sak i inneværende møte.

Som følge av kontrollutvalgets «påseeransvar», vil revisor i møte gi en orientering om gjennomførte revisjonshandlinger i forbindelse med kommunens årsregnskap for 2019.

Finnsnes, den 2. juni 2020

 Inger Johansen
seniorrådgiver

ⁱ Økonomibestemmelsene i ny kommunelov med tilhørende forskrift trer i kraft fra regnskapsåret 2020.

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 3/2020	Møtedato: 9.6.2020	Saksbehandler: Inger Johansen
---	------------------------------	------------------------------	---

REVISJONSBREV NR. 19 – ÅRSREGNSKAP 2019

Innstilling til v e d t a k:

1. Kontrollutvalget viser til revisjonsbrev nr. 19, og ber rådmannen svare kontrollutvalget innen 15.8.2020, med gjenpart til revisjonen. I besvarelsen må det fremgå hvilke vurderinger og tiltak som iverksettes for å forbedre regnskapsavlutningsprosessen, og som også innebærer en bedre kvalitetssikring av regnskapsposter.
2. Når svar foreligger fra rådmannen, ber kontrollutvalget om en vurdering av svaret snarest fra revisjonen.

Saken gjelder:

Behandling av revisjonsbrev nr. 19 – Årsregnskap 2019.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

Revisjonsbrev nr. 19, datert 29.5.2020

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Vi viser til revisjonens brev av 29.5.2020 – Årsregnskap 2019 – revisjonsbrev nr. 19.

Ifølge kommunelovens § 24-7ⁱ påhviler det revisor en informasjonsplikt for en rekke forhold overfor kontrollutvalget. Rapporteringen skal skje skriftlig i form av fortløpende nummererte brev, med kopi til kommunedirektøren. Kontrollutvalget har i henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon i § 3ⁱⁱ en plikt til å påse at skriftlige påpekninger fra revisor blir fulgt opp.

ⁱ Tidligere revisjonsforskriftens § 4.

Revisjonsbrevet omhandler forbehold om årsregnskapet omtalt i revisjonsberetningens del 1, samt opplysning om for seint avlagt regnskap og årsberetning, omtalt i revisjonsberetningens del 2.

Forbeholdet om årsregnskapet omhandler feil som er avdekket i regnskapet for 2019, og som ikke er rettet opp. Feilene er av vesentlig betydning for regnskapsresultatet, og tilsier at merforbruket skulle vært kr 3.651.002 i stedet for kr 1.693.002 som det avlagte årsregnskapet viser.

Under andre forhold i revisjonsberetningen opplyser revisor at årsregnskapet og årsberetningen ikke er avlagt innen lovens frister.

Viser til næmere omtale i vedlagte revisjonsbrev.

Rådmannen bes besvare revisjonsbrevet. I besvarelsen må det fremgå hvilke vurderinger og tiltak som iverksettes for å forbedre regnskapsavlutningsprosessen, og som også innebærer en bedre kvalitetssikring av regnskapsposter.

Det er viktig at revisor etter at rådmannen har besvart brevet, gir uttrykk overfor kontrollutvalget om svaret er tilfredsstillende og hvordan dette er tenkt fulgt opp i det videre revisjonsarbeidet.

Finnsnes, den 2. juni 2020

Inger Johansen
seniorrådgiver

Til
Bø kommune
v/kontrollutvalget

Deres ref:

Vår ref:
371

Saksbehandler:
Inge Johannessen
ijo@komrevnord.no

Telefon:
77 04 14 05

Dato:
29.05.2020

ÅRSREGNSKAP 2019 – REVISJONSBREV NR. 19

Vi viser til vår revisjonsberetning datert 29. mai 2020. Vår revisjonsberetning er avlagt med forbehold under avsnittet «uttalelse om revisjonen av årsregnskapet», og en presisering under avsnittet «andre forhold». Vi vil i dette revisjonsbrevet redegjøre for disse forbehold som er tatt inn.

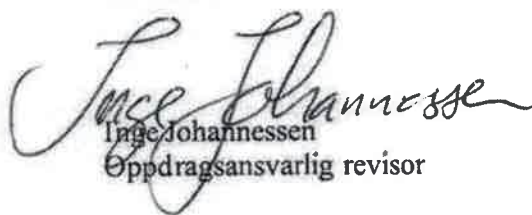
Konklusjon med forbehold vedrørende årsregnskapet for 2019;

Kommunen har inntektsført/anslagspostert kr 1 448 000 for mye i regnskapet for 2019 for ressurskrevende tjenester. Påløpte renteutgifter for kr 353 000 er ikke ført i regnskapet, samt at det er utgifter på kr 157 000 tilhørende 2019 ført i 2020 regnskapet. Kommunens regnskapsmessige merforbruk som i regnskapet viser kr 1 693 002 skulle følgelig vært kr 3 651 002. Dette er noe kommunen må sørge for blir korrekt ved avleggelse av fremtidige regnskap.

Andre forhold

Fullstendig årsregnskap ble avgitt 05.03.2020, og årsberetning ble første gang avgitt 24.04.2020, denne ble korrigert og avlagt den 26.05.2020. Dette er etter lovens frister som er henholdsvis 15.02 og 31.03.

Med hilsen

Inge Johannessen
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi: Rådmannen i Bø kommune

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 5/2020	Møtedato: 9.6.2020	Saksbehandler: Inger Johansen
---	------------------------------	------------------------------	---

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OM BØ KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2019

Innstilling til vedtak:

1. Kontrollutvalget vedtar følgende uttalelse til årsregnskapet som kontrollutvalgets uttalelse til Bø kommunes årsregnskap for 2019:

«Kontrollutvalget har i møte 9.6.2020 behandlet Bø kommunes årsregnskap for 2019.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, rådmannens årsberetning, revisjonsberetningen datert 29.5.2020 samt revisjonsbrev nr. 19 til kontrollutvalget. I tillegg har revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget har merket seg at Bø kommunes regnskap for 2019 viser et regnskapsmessig merforbruk på kr 1.693.002. I årsberetningen er årets resultat og økonomisk utvikling kommentert, herunder beskrivelse av brutto og netto driftsresultat, fond, lånegjeld og likviditet. Analysen viser at kommunens økonomiske handlingsrom er svekket.

Revisor har konkludert med forbehold om årsregnskapet. Det er avdekket feil i regnskapet som ikke er rettet opp. Feilene er av betydelig størrelse for regnskapsresultatet, og innebærer at resultatet/merforbruket skulle vært kr 3.651.002 og ikke kr 1.693.002 som det avlagte regnskap viser. Under andre forhold opplyser revisor at årsregnskapet og årsberetningen ikke er avlagte iht. lovens frister.

Forholdene som er omtalt ovenfor er tatt opp i revisjonsbrev nr. 19 til kontrollutvalget, og som følger opp saken i det videre arbeidet.

Revisor har i revisjonsberetningen del 2 konkludert positivt for forholdene om budsjett, årsberetningen samt registrering og dokumentasjon. Gjennom revisors rapporteringer i løpet av året, har kontrollutvalget oppfylt sitt påseeransvar overfor revisjonen, og kontrollutvalgets vurdering er at revisjonen har utført sine oppgaver på en forsvarlig måte.

Ut over ovennevnte, og det som framgår av saksframlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken og revisjonsberetningen av 29.5.2020, har kontrollutvalget ikke merknader til Bø kommunes årsregnskap for 2019.»

2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for fremleggelse i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet.

Saken gjelder:

Bø kommunes regnskap for 2019.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg: Kopi av revisjonsberetning 2019 datert 29. mai 2020
 Bø kommunes årsregnskap for 2019 (kun utsendt pr. e-post)
 Bø kommunes årsberetning for 2019 (kun utsendt pr. e-post)
 Forslag til uttalelse om årsregnskapet

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

1. Bakgrunn for saken

For regnskapsavleggelsen for 2019 gjelder lovbestemmelsene og forskrifter i kommuneloven av 1992.¹

Av bestemmelsene fremgår at kontrollutvalget skal avgi uttalelse om årsregnskapet.² Bestemmelsen fastsetter kontrollutvalgets rett til å knytte kommentarer til årsregnskapet med revisjonsberetning før årsregnskapet behandles i kommunestyret. Uttalelsen fra kontrollutvalget skal stiles i original form til kommunestyret, og med kopi til formannskapet. Det er sentralt at kontrollutvalgets uttalelse skal være forannevnte organ i hende før dette avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret.

I henhold til *Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner* samt *Forskrift om årsregnskap og årsberetning* skal:

- a. Årsregnskapet skal være avlagt av administrasjonssjefen innen 15. februar.
- b. Årsberetningen skal være avgitt av administrasjonssjefen innen 31. mars.
- c. Revisjonsberetningen skal avlegges senest innen 15. april. Dette gjelder også der regnskap ikke foreligger.
- d. Årsregnskap og årsberetning skal vedtas av kommunestyret senest 30. juni.

Årsregnskapet skal presenteres og avlegges etter de krav som fremkommer i *Forskrift om årsregnskap og årsberetning*, samt tilhørende regnskapsstandarder utarbeidet av Foreningen for God kommunal regnskapsskikk.

¹ Økonomibestemmelsene med tilhørende forskrift i ny kommunelov trer i kraft fra regnskapsåret 2020.

² Jf. «gammel» lovgivning *Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner* § 7. Videreført i ny lovgivning i *Forskrift om kontrollutvalg og revisjon* § 3.

Årsberetningen skal utarbeides i tråd med kravene i kommunelovens § 48 nr. 5 og god kommunal regnskapsskikk. I følge kommunelovens § 48 nr. 5 skal det gis opplysninger om følgende:

- Forhold som er viktige for å bedømme om økonomisk stilling og resultat av virksomheten, og som ikke fremgår av årsregnskapet.
- Andre forhold av vesentlig betydning.
- Redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med lov om likestilling mellom kjønnene.
- Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.

I tillegg skal administrasjonssjefen redegjøre for vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap. Ut over dette er det gitt en foreløpig regnskapsstandard om innholdet i årsberetningen, KRS (F) nr 6 Noter og årsberetning. Den gir følgende anbefaling:

Årsberetningen er administrasjonssjefens redegjørelse for kommunens virksomhet gjennom året. I denne beretningen skal det tas inn opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske resultat og stilling, samt andre forhold av vesentlig betydning for kommunen.

Revisjonsberetningen skal avlegges senest 15. april.³

Ved utarbeidelsen av revisjonsberetningen gjelder revisjonsstandardene (ISA'ene): ISA 700 – Konklusjon og rapportering om regnskaper, ISA 701 – Omtale av sentrale forhold ved revisjonen i den uavhengige revisors beretning, ISA 705 – Modifikasjoner i konklusjonen i den uavhengige beretning og ISA 706 – Presiseringavsnitt og avsnitt om «andre forhold» i den uavhengige revisors beretning.

Innledningsvis i revisjonsberetningen er revisors konklusjon om årsregnskapet. Etter konklusjonen kommer eventuell omtale av sentrale forhold i revisjonen. Revisor gir også en uttalelse om sin uavhengighet.

Videre inneholder revisjonsberetningen eget punkt som identifiserer «øvrige informasjon» og beskriver ledelsens ansvar og revisors arbeid, jf. ISA 720 – Revisor oppgaver og plikter vedrørende øvrig informasjon. Dette vil ofte være en mer detaljert omtale på enkeltområder i kommunen som gis i en årsrapport, utover de kravene som følger av regnskapsreglene og bestemmelsene om årsberetning. Revisor skal lese slik øvrig informasjon og vurdere om det er vesentlig uoverensstemmelse med årsregnskapet. Videre skal det omtales revisors oppgaver og plikter knyttet til økonomisk informasjon i revisjonsberetningen.

Revisjonsberetningen presenteres todelt: - I første del uttaler revisor seg om årsregnskapet, mens del to omhandler andre forhold enn årsregnskapet og som revisor er pålagt å uttale seg om etter norsk lovgivning.

³ Jf. revisjonsforskriftens § 5 (gammel lovgivning). I ny kommunelov er bestemmelsen tatt inn i § 24-8.

2. Tidspunkt for avleggelsen

Årsregnskapet og årsmeldingen er endelig avlagt hhv. 5.3. og 26.5.2020. Revisjonsberetningen er avlagt 29. mai 2020.

3. Revisjonens utførelse

3.1 Revisjonsberetningen

I revisjonsberetningens del 1 – *Uttalelser om revisjonen av årsregnskapet* – har revisor konkludert med forbehold (modifikasjoner). Revisor tar forbehold når det avdekkes vesentlige feil i regnskapet, men hvor feilene likevel ikke ansees som så vesentlige at hele regnskapet blir oppfattet som vesentlig feil.

Forbeholdet omhandler feil i årsregnskapet, og som ikke er rettet opp. Feilene er av betydelig størrelse for regnskapsresultatet, og innebærer at det regnskapsmessige resultatet/merforbruket skulle vært kr 3.651.002 og ikke kr 1.693.002 som det avlagte regnskapet viser.

I revisjonsberetningens del 2 - *Uttalelser om øvrige lovmessige krav* - har revisor konkludert positivt på forholdene budsjett, årsberetningen samt registrering og dokumentasjon. Avslutningsvis under andre forhold presiseres at årsregnskapet og årsberetningen ikke er avlagt innen lovens frister.

3.2 Nummerert revisjonsbrev

Forholdene omtalt i revisjonsberetningen er tatt opp i revisjonsbrev nr. 19 til kontrollutvalget, og som behandles som egen sak i innnevrende møte. I saken bes rådmannen besvare revisjonsbrevet der det må redegjøres for hvilke vurderinger og tiltak som iverksettes for å forbedre regnskapsavslutningsprosessen, og som også innebærer en bedre kvalitetssikring av regnskapsposter.

Kontrollutvalget følger opp saken i det videre arbeidet.

3.3 Kontrollutvalgets påse-ansvar

Kontrollutvalget er holdt løpende orientert om revisjonsarbeidet (planlegging-, interim- og årsoppgjør fasen) i forbindelse med kommunens årsregnskap for 2019. Ved disse orienteringene har utvalgets medlemmer gitt anledning å stille spørsmål som er blitt besvart av revisor.

Det kan også nevnes at kontrollutvalget har i løpet av året blitt forelagt oppdragsrevisors vurdering av egen uavhengighet.

Kontrollutvalget har oppfylt sitt påseansvar overfor revisjonen gjennom disse rapporteringene, og kontrollutvalgets vurdering er at revisjonen har utført sine oppgaver på en forsvarlig måte.

4. Årsregnskap og årsberetning for 2019

4.1 Årsregnskap for 2019

Bø kommunes årsregnskap for 2019 er et regnskapsmessig merforbruk på kr 1.693.002. Investeringsregnskapet for 2019 er gjort opp med udekket beløp på kr 1.102.000.

Årsregnskapet for 2018 ble gjort opp i balanse, dvs. et resultat lik 0.

I note 16 til årsregnskapet for 2019 er det gitt opplysninger om gjennomførte strykninger som følge av at regnskapet viser merforbruk. Det er gjennomført strykninger på tilsammen kr 2.208.000, og som gjelder overføring fra driftsregnskapet for finansiering av utgifter i investeringsregnskapet.

4.2 Årsberetningen for 2019

Kommunens økonomiske resultat og utvikling er nærmere beskrevet i rådmannens årsberetning, herunder beskrivelse av brutto og netto driftsresultat, fond, lånegjeld og likviditet. Det kan kort nevnes at netto driftsresultat er negativt, og utgjør -3,14% av brutto driftsinntekter. Disposisjonsfondet viser en beholdning på 4,8 mill. kr per 31.12.2019, og utgjør 1,66% av brutto driftsinntekter. Sammenlignet med tallet for 2018 viste denne 3,3%. Måltall for fondsbeholdningens størrelse er 10 % av brutto driftsinntekter. Det opplyses at i økonomiplanen for 2020-2023 er det ikke lagt opp til å sette av midler til fond, og det må brukes av dette fondet for å dekke merforbruket på nesten 1,7 mill. kr.

Videre opplyses at kommunen fortsatt har et likviditetslån på 33 mill. kr. Kommunens lånegjeld har økt, og det er i 2019 betalt renter og avdrag på 15,796 mill. kr. Rådmannen opplyser at dette er en betydelig del av budsjettet, og skyldes høy lånebelastning.

Udekket beløp i investeringsregnskapet på vel 1,1 mill. kr gjelder manglende finansiering av aksjekjøp og betaling av avdrag til Husbanken. Dette er utgifter som ikke kan lånefinansieres. I budsjett for 2019 skulle disse finansieres med overføring fra driftsregnskapet, men måtte strykes om følge av merforbruket og strykningsbestemmelsene.

Det vises til nærmere omtale av kommunens økonomiske situasjon i årsberetningen.

4.3 Kommunens økonomiske stilling – oppsummert

Kommunens økonomiske resultat for 2019 er svakt, og er dårligere sammenlignet med resultatet for 2018. Den økonomiske analysen viser at kommunens økonomiske handlingsrom er svekket.

5. Forslag til kontrollutvalgets uttalelse

Kontrollutvalgets uttalelse til kommunens årsregnskap tas inn i innstillingens punkt 1, slik som kontrollutvalget har gitt uttrykk for tidligere. I uttalelsen kommenteres kommunens økonomiske resultat samt revisjonens utførelse.

Vedlagt følger forslag til uttalelse fra kontrollutvalget om årsregnskapet.

Finnsnes, den 2. juni 2020

Inger Johansen
seniorrådgiver

Til kommunestyret i Bø kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Rådmann

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon med forbehold

Vi har revidert Bø kommunes årsregnskap som viser kr 213 933 708 til fordeling drift og et regnskapsmessig merforbruk på kr 1 693 002. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet, med unntak av virkningen av forholdet som er omtalt i avsnittet «*Grunnlag for konklusjonen med forbehold*», avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Bø kommune per 31. desember 2019, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen med forbehold

Kommunen har inntektsført/anslagspostert kr 1 448 000 for mye i regnskapet for 2019 for ressurskrevende tjenester. Påløpte renteutgifter for kr 353 000 er ikke ført i regnskapet, samt at det er utgifter på kr 157 000 tilhørende 2019 ført i 2020 regnskapet, samlet utgjør dette kr 1 958 000. Kommunens regnskapsmessige merforbruk skulle følgelig vært kr 3 651 002

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon med forbehold.

Øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsrapport, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende. Vi henviser for øvrig til avsnittet «*Konklusjon om årsberetningen*» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Besøks-/postadresse	Avdelingskontor:	Telefon:	Organisasjonsnummer:
Sjøgt 3 9405 HARSTAD www.komrevnord.no	Bødø, Finnsnes, Leknes, Narvik, Sortland, Sjøvegan, Svolvær, Tromsø post@komrevnord.no	77 04 14 00	986 574 689

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

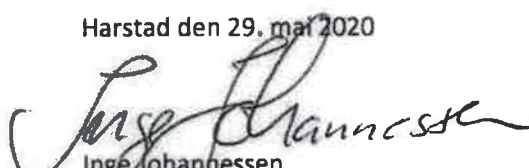
Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Andre forhold

Fullstendig årsregnskap ble avgitt 05.03.2020, og årsberetning ble første gang avgitt 24.04.20, denne ble korrigert og avlagt den 26.05.2020. Dette er etter lovens frister som er henholdsvis 15.02 og 31.03.

Harstad den 29. mai 2020

Inge Johannessen
Oppdragsansvarlig revisor

Til
Kommunestyret i Bø kommune

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OM BØ KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2018

Kontrollutvalget har i møte 9.6.2020 behandlet Bø kommunes årsregnskap for 2019.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, rådmannens årsberetning, revisjonsberetningen datert 29.5.2020 samt revisjonsbrev nr. 19 til kontrollutvalget. I tillegg har revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget har merket seg at Bø kommunes regnskap for 2019 viser et regnskapsmessig merforbruk på kr 1.693.002. I årsberetningen er årets resultat og økonomisk utvikling kommentert, herunder beskrivelse av brutto og netto driftsresultat, fond, lånegjeld og likviditet. Analysen viser at kommunens økonomiske handlingsrom er svekket.

Revisor har konkludert med forbehold om årsregnskapet. Det er avdekket feil i regnskapet som ikke er rettet opp. Feilene er av betydelig størrelse for regnskapsresultatet, og innebærer at resultatet/merforbruket skulle vært kr 3.651.002 og ikke kr 1.693.002 som det avlagte regnskap viser. Under andre forhold opplyser revisor at årsregnskapet og årsberetningen ikke er avlagte iht. lovens frister.

Forholdene som er omtalt ovenfor er tatt opp i revisjonsbrev nr. 19 til kontrollutvalget, og som følger opp saken i det videre arbeidet.

Revisor har i revisjonsberetningen del 2 konkludert positivt for forholdene om budsjett, årsberetningen samt registrering og dokumentasjon. Gjennom revisors rapporteringer i løpet av året, har kontrollutvalget oppfylt sitt påseeransvar overfor revisjonen, og kontrollutvalgets vurdering er at revisjonen har utført sine oppgaver på en forsvarlig måte.

Ut over ovennevnte, og det som framgår av saksframlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken og revisjonsberetningen av 29.5.2020, har kontrollutvalget ikke merknader til Bø kommunes årsregnskap for 2019.

Bø, den 9. juni 2019

Rolf Hugo Eriksen
leder av kontrollutvalget

kopi: Formannskapet

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 6/2020	Møtedato: 9.6.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN MED MØTEPLAN FOR 2020

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalgets vedtar forslaget til årsplan med møteplan for 2020.

Vedlegg:

Forslag til årsplan for 2020

Saksutredning:

Det antas å være hensiktsmessig at kontrollutvalget utarbeider en virksomhetsplan for 2020, s. Foruten de konkrete oppgaver som er pålagt kontrollutvalget gjennom kommunelovens § 77 med tilhørende forskrift, har kontrollutvalget frihet til å bestemme hvilke saker det anser som viktige. Kontrollutvalget bør innta en bevisst holdning med hensyn til på hvilken måte det best kan ivareta sin funksjon som kommunestyrets kontrollorgan.

Harstad, 29.5.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

KONTROLLUTVALGET I BØ KOMMUNE

ÅRSPLAN 2020

1. KONTROLLOMRÅDER

Kontrollutvalgets ansvarsområder er beskrevet i kommunelovens kap. 12, kontrollutvalgsforskriften (KUF) og revisjonsforskriften (RF).

KomRev NORD IKS er ansvarlig for det kommunale revisjonsarbeidet. Kontrollutvalgets sekretariatsarbeide utføres av K-Sekretariatet IKS.

2. KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET I 2020 (Jfr KUF §§ 4, 6, 9, 10, 11, 12 og 13 og RF § 8)

Kontrollutvalget avholder ordinære møter i 2020 på følgende datoer:

9.6., 15.9., 10.11.

Møteplanen kan endres ved behov.

2.1 Ordinær virksomhet

Kontrollutvalget skal i løpet av året utføre de oppgaver det er pålagt i henhold til kommuneloven og forskrift for kontrollutvalg, herunder:

1. Påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.
2. Holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og utvalgets instruks, eller avtaler med revisor.
3. Avgi uttalelse til årsregnskap for kommunen og kommunale foretak.
4. Følge opp plan for forvaltningsrevisjon
5. Følge opp forvaltningsrevisjonsrapporter
6. Følge opp plan for selskapskontroll

7. Forestå kontroll av rutiner for oppfølging av politiske vedtak, med tilbakemelding til kommunestyret med spesiell fokus på budsjettvedtak, regulering og avslutning av investeringsprosjekt.

2.2 Særlige prioriteringer i 2020

Utarbeide forslag til plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

3. ÅRSRAPPORT.

Kontrollutvalget skal avgi årsrapport til kommunestyret om utvalgets egen virksomhet.

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 7/2020	Møtedato: 9.6.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT FOR 2019

Innstilling til v e d t a k:

1. Kontrollutvalgets vedtar den utarbeidede årsrapport som sin årsrapport for 2019.
2. Årsrapporten oversendes til kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport for 2019 til orientering.

Vedlegg til saken:

Utkast til årsrapport for 2019

Saksutredning:

Det vises til vedlegget.

Harstad, 24.3.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver

bbbbbb

BØ KOMMUNE - KONTROLLUTVALGET

ÅRSRAPPORT FOR 2019

ÅRSRAPPORT FOR 2019

1. INNLEDNING

Høsten 2019 trådte ny kommunelov i kraft fra tidspunkt for konstituering av nytt kommunestyre etter valget. For året 2019 har således både gammel og ny kommunelov vært i kraft.

Den nye kommunelov av 22.06.2018 nr. 83 gir bestemmelser om kommunens virksomhet, organisatoriske regler, saksbehandling samt regler om tilsyn og kontroll, revisjon, mv. Flere bestemmelser om kontroll og tilsyn som tidligere var i forskrift er nå løftet inn i 2018-loven.

Ny forskrift om kontrollutvalg og revisjon er nå av 17.06.2019 nr 904.

2. KONTROLLUTVALGETS FORMÅL OG SAMMENSETNING

2.1 Formål

Etter kommuneloven har kommunestyret det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning, jf. § 22-1.

For å ivareta dette tilsynsansvaret velger kommunestyret selv et kontrollutvalg som skal "forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på sine vegne", jf. § 23-1.

2.2 Valg - sammensetning

Medlemmer av kommunestyret som ikke blir tillagt andre politiske oppgaver er som hovedregel valgbare til kontrollutvalget. Minst ett av medlemmene i kontrollutvalget skal være medlem også av kommunestyret. Kontrollutvalget har 5 medlemmer og 5 personlige varamedlemmer oppnevnt av kommunestyret. Fra høsten 2019 er Silje Christine Høgås Landsholm fast medlem av kommunestyret.

For at utvalgsmedlemmene skal sikres en uavhengig status i forhold til kommunen og administrasjonen har lovgiver vedtatt klare valgbarhetsregler som innebærer at valgte verken representanter i utøvende politiske organer så som formannskap eller andre kommunale organer med beslutningsmyndighet eller ansatte i kommunen ikke kan inneha verv som kontrollutvalgsmedlem.

I tillegg medførte nye kommuneloven at også «*personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i*» heller ikke er valgbare.

En ytterligere innskjerping ble innført ved at «*personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefellesskap*» heller ikke er valgbar til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget kan etter ny lov fortsatt ikke tillegges andre oppgaver enn det som knytter seg til kontroll- og tilsynsfunksjonen. Det vil si at kontrollutvalget ikke skal delta i den aktive politiske beslutningsprosessen.

Frem til valg av nytt utvalg 10.10.2019 bestod kontrollutvalget av:

Faste medlemmer

1. Arne Andersen (død sommeren 2019)
2. Anne Lise Kvalmo
3. Synnøve Solsem Olsen
4. Rolf Hugo Eriksen (nestleder)
5. Svein Helge Martinussen

Varamedlemmer

Vara for 1-4:

Kjell Richardsen
Gunnbjørg Tobiassen
Pål B. Johansen
Gunnar Johnsen (fra 22.2.2018)
Martha Myhre
Maren Lise Graff

Vara for 5

Guttorm Veabø
Anna Einarsen
Randi Merete Hansen

Etter valget har utvalget følgende sammensetning:

1. Rolf Hugo Eriksen
2. Anne Lise Kvalmo
3. Torgeir Kvalmo
4. Atle Olsen
5. Synnøve Solsem Olsen

Varamedlemmer (i innkallingsrekkefølge):

1. Randi Hanssen
2. Stein Bismo
3. Ottar Kristoffersen
4. Magne Johnsen

5. Bente Lockert
6. Maria Overholdt Aronsen
7. Ida Marie Jensen

3. SAKSBEHANDLINGEN I KONTROLLUTVALGET

Utvalget har truffet sine vedtak i møter. Det er skrevet protokoll fra møtene.

K-Sekretariatet har ivaretatt sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget i 2019

Revisjon for Bø kommune er utført av KomRev NORD IKS.

4. KONTROLLUTVALGETS ARBEID I 2019

4.1 Generelt om kontrollutvalgets oppgaver

Kontrollutvalget skal som nevnt ovenfor forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning (inkludert selskaper) på vegne av kommunestyret. Kontrollutvalgets oppgaver fremgår av lov, forskrift eller kommunens egne retningslinjer.

Kommunelovens § 23-2 er en sentral bestemmelse som sier at:

Kontrollutvalget skal påse at

- a) *kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b) *det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak*
- c) *det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i*
- d) *det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)*
- e) *vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.*

Kontrollutvalget skal videre:

- ✓ Vedta planer for utvalgets virksomhet og planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.
- ✓ Gjennomføre risiko - og vesentlighetsvurdering som grunnlag for valg av mulige forvaltningsrevisjonsprosjekter i perioden.

- ✓ Avgi uttalelse til årsregnskapet.
- ✓ Følge opp merknader fra revisor (i nummererte brev, eller i årsregnskapet).
- ✓ Rapportere resultatene av sin virksomhet til kommunestyret.
- ✓ Følge opp kommunestyrets vedtak i saker som er rapportert.
- ✓ Utarbeide budsjett for kommunens tilsyn og kontrollarbeid.

I tillegg kan kontrollutvalget ta opp andre saker ut fra sitt mandat for *kontroll og tilsyn*.

4.2 Aktiviteter gjennom året

Kontrollutvalget har hatt tre møter i 2019. Møtene, har vært lagt til rådhuset. Utvalget har behandlet 17 saker.

4.3 Forhold som er behandlet i 2019

Av saker som har vært behandlet i kontrollutvalget nevnes de viktigste:

REGNSKAP/REGNSKAPSREVISJON:

Kontrollutvalgets har flere oppgaver knyttet til regnskapsrevisjonen. Den mest sentrale er det såkalte «på-se» ansvaret overfor kommunens revisor. Det betyr at kontrollutvalget blant annet skal påse at kommunes regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Det er kommunens regnskapsrevisor KomRev NORD IKS som utfører revisjonen og gjennomfører andre revisjonshandlinger, herunder utsteder revisjonsberetninger. Kontrollutvalgets «på-se» ansvar ivaretas gjennom en rekke løpende orienteringer og tilbakemeldinger fra revisor gjennom året.

Regnskap og regnskapsrevisjon

- ✓ **Løpende rapportering fra revisor om kommunens regnskapsførsel**
Revisor er kontrollutvalgets fremste kilde til informasjon om kommunens regnskapsførsel. Kontrollutvalget mottar kopi av all vesentlig korrespondanse mellom revisor og administrasjonen. Revisor orienterer jevnlig kontrollutvalget i møter. Dette har vært gjennomført også i 2018, og gir kontrollutvalget informasjon om den kommunale forvaltningen, samt vesentlig informasjon for kontrollutvalgets ivaretagelse av sitt påseeransvar overfor revisjonen.
- ✓ **Rapportering fra revisor – revisjonsstrategi 2019 – Bø kommune**
Revisjonens fremleggelse av revisjonsstrategien for kontrollutvalget inngår i kontrollutvalgets oppfølging av sitt påseeransvar overfor revisor. Kontrollutvalget tok rapporteringen til orientering.
- ✓ **Rapportering fra revisor – årsregnskapet 2018 – Bø kommune**

Kontrollutvalget mottar en utførlig rapportering fra revisor i forbindelse med utvalgets behandling av sak om kontrollutvalgets uttalelse om kommunens årsregnskap. Rapporteringen er både en del av kontrollutvalgets generelle tilsyn med den kommunale forvaltningen og ivaretagelse av kontrollutvalgets påseeransvar overfor kommunens revisjon. Av revisors rapportering fremgikk at kvaliteten på regnskapet er blitt betydelig bedre i løpet av de siste årene.

- ✓ **Kontrollutvalgets uttalelse om Bø kommunes årsregnskap for 2018**
Kontrollutvalget avgav uttalelse til kommunens årsregnskap for 2018.
- ✓ **Revisjonsberetning – beboerregnskaper 2018 – Bøheimen bo- og behandlingssenter**
Revisjonsberetningen for pasientregnskap ved Bøheimen bo og behandlingssenter for 2018 er en “ren beretning”, d.v.s. en beretning uten merknader.
- ✓ **Oppdragsansvarlig revisors uavhengighetsvurdering**
Oppdragsansvarlig revisor har i sin egenvurdering ikke funnet forhold som kan tilsi at han ikke er uavhengig i forhold til Bø kommune. Kontrollutvalget tok uavhengighetsvurderingen til etterretning.

Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. I valgperioden skal kontrollutvalget sørge for at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon av utvalgte deler av kommunens virksomhet, og av utvalgte selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon utføres av KomRev NORD IKS etter bestilling fra kontrollutvalget. Hvilke saker som skal blir gjenstand for en forvaltningsrevisjon bestemmes av kommunestyret eller av kontrollutvalget selv etter særskilt delegasjonsfullmakt.

- ✓ **Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Forebyggende arbeid rettet mot barn og unge»**
Forvaltningsrevisjon er bestilt og gjennomført i samsvar med kommunestyrets vedtak i sak 51/17:
«Aktuell problemstilling som bestilling av forvaltningsrevisjon:

Har Bø kommune og Vesterålens barnevern et system for forebyggende arbeid blant barn og unge i Bø kommune som er i tråd med krav i regelverk og anbefalinger i området?»

Rapport er avlagt av KomRev NORD 4.12.2018. Rapporten ble behandlet av kontrollutvalget i møte 22.1.2019.

Kommunestyret fattet følgende vedtak under sin behandling av saken:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Forebyggende arbeid blant barn og unge» til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen om å følge opp revisjonens anbefaling i rapporten

kapittel 7.

3. Rådmannen rapporterer til kontrollutvalget om oppfølgingen av dette vedtakets pkt. 3 innen 30.04.2019.

Vedtaket var i samsvar med kontrollutvalgets innstilling.

Rådmannen har, etter purring, i brev av 29.5.2019 gitt en form for foreløpig svar, som etter sekretariatets vurdering ikke beskriver den konkrete oppfølgingen av vedtaket. Det er i etterfølgende dialog mellom rådmannen og sekretariatet stilt spørsmålsteget fra rådmannens side om hvilken evaluering som forventes. Saken er ikke avsluttet i 2019.

Investeringsprosjekt kai Hovden – kommunestyrets vedtak i sak 15/18

Kommunestyret fattet følgende vedtak i sak 15/18:

1. *Saken oversendes kontrollutvalget for undersøkelser som tar utgangspunkt i rådmannens saksutredning og belyser samspillet mellom alle parter i prosjektet.*
2. *Sak vedrørende undersøkelsene med eventuelle tilrådinger oversendes kommunestyret.*

Etter avklaring med kommunestyrets gjennomføres undersøkelsen som et forvaltningsrevisjonsprosjekt. Prosjektet er påbegynt i 2018. Rapporten forelå i mars 2020 og er følgelig ikke behandlet av kontrollutvalget i 2020.

- ✓ **Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetsvurdering**
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor har i sin egen vurdering ikke funnet forhold som kan tilsa at han ikke er uavhengig i forhold til Bø kommune. Kontrollutvalget tok uavhengighetsvurderingen til etterretning.

Andre forhold

- ✓ **Drøftingssak – henvendelse ad vei Eide**
Kontrollutvalget fant ikke grunnlag for å opprette undersøkelsessak med begrund i henvendelsen.

Oversikten er ikke uttømmende.

Kontrollutvalget var representert på NKRFs kontrollutvalgskonferanse.

Årsrapporten for 2019 er vedtatt av kontrollutvalget i møte 9.6.2020 (sak 7/20).

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 8/2020	Møtedato: 9.6.2020	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	------------------------------	------------------------------	---------------------------------------

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL – DRØFTING OG INNSPILL TIL MULIGE PROSJEKTER

Innstilling til vedtak:

1. Kontrollutvalget gir innspill til følgende aktuelle prosjekter for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i planperioden:
 - a) .
 - b) .
 - c) .
 - d) .
 - e) .

(vedtas på bakgrunn av drøftelsene i møtet)
2. Innspillene medtas og vurderes av sekretariatet opp mot øvrige kilder og aktuelle prosjekter i forslaget til plan.

Saken gjelder:

Drøfting og innspill til mulige prosjekter for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i planperioden

Vedlegg til saken:

- A: Trykte vedlegg:
- B: Utrykte vedlegg:

Saksfremlegg

1. INNLEDNING

I henhold til kommuneloven §§ 23-2, 22-3 og 23-4 plikter kontrollutvalget å få gjennomført forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Kontrollutvalget skal utarbeide en plan, som skal gjelde for kommunestyreperioden. Planen skal vedtas av kommunestyret. Forslag til konkret plan vil bli lagt frem i et senere kontrollutvalgsmøte.
Det endelige forslag til plan vil basere seg et flere kilder, herunder:

- Tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner (og tilsyn)
- Kommunens tidligere analyse og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2020
- Endringer i risikobildet.
- Kommunens årsberetning for 2018
- Erfaringer og innspill

Formålet med denne saken er å åpne for erfaringer, drøftelser og innspill fra kontrollutvalget til aktuelle tema for revisjon og eierskapskontroll.

Sekretariatet vil også høre med kommunens revisorer, administrasjonssjefen og gruppelederne i kommunestyret om innspill til mulige prosjekter.

2. FORVALTNINGSREVISJON

Noe forenklet kan man si at forvaltningsrevisjoner er systematiske kontroller som foretas for å se om kommunen etterlever de krav og mål som stilles til kommunens virksomhet.

Formålet med forvaltningsrevisjon er i hovedsak å bidra til læring og derigjennom å sikre at innbyggerne får de tjenester de har krav på. Videre kan forvaltningsrevisjoner bidra til en bedre og mer effektiv kommune og å gi kommunestyret informasjon om tilstanden på de enkelte forvaltningsområder.

Kommunen har ikke ressurser til å gjennomføre revisjoner på alle virksomhetsområdene i kommunen og det er heller ikke en hensiktsmessig ressursbruk. Det skal derfor velges ut områder for revisjon og disse skal nedfelles i en plan for forvaltningsrevisjon, som vil gjelde for kommunestyreperioden.

Etter loven skal utvelgelsen av områder for revisjon skje etter en vurdering av «risiko og vesentlighet». Sagt forenklet innebærer dette at utvelgelsen skal skje ut fra en vurdering av hvilke områder man antar en kontroll har best nytte.

Kjerneområdet for forvaltningsrevisjon er virksomheten som drives av kommunens administrasjon.

Kommunene har imidlertid også skilt ut virksomhet i selskap, som driver forvaltning på vegne av kommunen, f.eks. i renovasjonsselskap, eiendomsselskap, eller arbeidsmarkedsbedrifter. Kommuner kan også drive virksomhet i andre former, f.eks. gjennom oppgavefellesskap og øvrige samarbeid. Også disse kan være gjenstand for revisjon og kontroll.

Det er imidlertid ikke alle selskap og enheter som omfattes. Skal man kunne revidere selskapet/enheten er man avhengig av å ha innsyn. Kommuneleken § 23-6 sier i denne sammenheng at kontrollutvalgets og revisors innsynsrett er begrenset til:

- a) interkommunale selskaper etter IKS-loven
- b) interkommunale politiske råd
- c) kommunale oppgavefellesskap
- d) aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.

I praksis er begrensningen i bokstav d viktig, da statlig eller privat medeierskap utelukker innsynsrett, likegyldig av hvor stor den øvrige eierandelen er, jf. at kommunen/fylkeskommunen skal eie «alle aksjer».

3. EIERSKAPSKONTROLL

I henhold til kommuneloven §§ 23-2 og 23-4 plikter kontrollutvalget også å få gjennomført eierskapskontroller og utarbeide en plan for dette. Også planen for eierskapskontroll skal vedtas av kommunestyret.

En eierskapskontroll er en kontroll av eierstyringen i et selskap, dvs. om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskapet, gjør dette i samsvar med gjeldende regler, kommunestyrevedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. § 23-4.

Også planen for eierskapskontroll skal baseres på en risiko og vesentlighetsvurdering og må rette seg mot de samme selskapene som kommunen har innsynsrett i, jf. det som er sagt ovenfor.

4. HVEM UTFØRER REVISJON OG KONTROLL - HVOR MYE RESSURSER ER TIL RÅDIGHET?

Bø kommunes avtale om kjøp av revisjonstjenester fra KomRev NORD omfatter forvaltningsrevisjon. Sekretariatet antar at selskapskontroll må gjennomføres innenfor de ressursene som er tilgjengelig for regnskapsrevisjon. For kommende planperiode er ressurs til forvaltningsrevisjon for Bø kommune 764 timer i henhold til foreløpig anslag fra KomRev NORD. Erfaringsmessig bør dette være tilstrekkelig til to prosjekter.

Forslaget til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll bør være realistisk med henblikk på hvor mange prosjekter som legges i forslaget.

Erfaring er at det i de fleste kommuner dukker opp uforutsette saker, eller forhold, som endrer risikobildet og som vil nødvendiggjøre at det anvendes ressurser til revisjon. Det er derfor viktig at planen også utformes med en viss fleksibilitet, slik at det tas høyde for uforutsette endringer i planperioden.

5. KOMMUNENS SELSKAP OG TIDLIGERE UTFØRTE REVISJONER/EIERSKAPSKONTROLLER

Sekretariatet finner det formålstjenlig å gi en oversikt over de selskap som er aktuelle for kontroll, og gi en oversikt over tidligere gjennomførte revisjonsprosjekter i kommunen.

Følgende selskap/organisasjoner fremkommer i note 5 til Bø kommunes årsregnskap for 2018 med oppgitt eierandel og/eller balanseført verdi:

Selskap	Eierandel	balanseført verdi
KomRev NORD IKS	1,37 %	62 485
K-Sekretariatet IKS	1,38 %	11 762

RenoVest IKS	8,7 %	2 337 647
Vesterålskraft AS**	35 %	10 500 000
Fiskeriparken AS*	0,78 %	25 150
Vesterålsprodukter AS	6.25 %	260 000
Radio Bø AL		2 000
Steinesjøen Egenesentral AS	8,12	90 000
Biblioteksentralen AL		900
Egenkapitalinnskudd KLP		12 566 480

- Firma endret til Egga Utvikling i 2019

** Datterseskapene Vesterålskraft Produksjon AS, Vesterålskraft Bredbånd AS, Vesterålskraft Nett AS, Vesterålskraft Eiendom AS og Vesterålskraft Strøm AS er alle fullt ut eid av Vesterålskraft AS, og kan derfor også være gjenstand for eierskapskontroll

Kontrollutvalgets innsynsrett i selskaper omfatter etter kommunelovens § 23-6, 1. ledd følgende type selskaper:

«Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll, fra

a) interkommunale selskaper etter IKS-loven

(...)

d) aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.»

Etter kommunelovens § 23-6 sammenholdt med § 24-10 er det følgende selskap i Bø som revisor med sikkerhet vil ha innsynsrett i og som er aktuelle for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll:

RenoVest IKS
KomRev NORD IKS
K-Sekretariatet IKS

Utvelgelse av selskap for eierskapskontroll skal være basert på en risiko og vesentlighetsvurdering. For Bø kommunes vedkommende har kommunen i samtlige selskap som omfattes av revisors innsynsrett liten eierandel. I tillegg vurderer sekretariatet risikoen som liten. Ut fra denne vurderingen finner ikke sekretariatet grunnlag for å anbefale at en eventuell eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon i selskaper kommunen p.t. har eierandeler i gjennomføres i Reno-Vest IKS..

Når det gjelder **forvaltningsrevisjoner i selskap** har ikke sekretariatet konkrete innspill til mulige prosjekter.

Følgende forvaltningsrevisjoner er utført for kommunen de siste ti år:

• Bø kommunes håndtering av investeringsprosjekter	2011
• Ressursbruk i grunnskolen – med særskolt fokus på spesialundervisning	2014
• Arbeidsmiljø og sykefravær i pleie og omsorg	2015
• Offentlige anskaffelser	2017
• Forebyggende arbeid blant barn og unge	2018
• Investeringsprosjektet Kai Hovden	2020

Sekretariatet vil gjøre oppmerksom på at en tidligere revisjon ikke utelukker ny revisjon av området, dersom man mener det fortsatt er behov.

6. OPPSUMMERING

Kontrollutvalget drøfter i møtet mulige prosjekter på bakgrunn av det ovenstående og ut fra medlemmenes vurderinger og erfaringer med kommunen.

Sekretariatet vil medta innspillene til mulige prosjekter i den endelige planen, som også vil baseres på øvrige innspill og kilder.

Harstad, 27.3.2020

Tage Karlsen
seniorrådgiver